

Latvijas tiesību akti un VID aktualitātes

Rakstu autors: Raivis Liberts

[Stājas spēkā grozījumi IIN likumā](#)

Saeima 2024.gada 4.decembrī galīgajā lasījumā pieņēma un 10.decembrī Valsts prezidents izsludināja [grozījumus](#) IIN likumā. Kā būtiskākās izmaiņas jānorāda sekojošās:

- leviestas divu pakāpju nodokļa progresīvās likmes – 25,5% apmērā ienākumiem, kas nepārsniedz 105 300 EUR gadā un 33% apmērā ienākumiem, kas pārsniedz šo sliekšni;
- IIN 25,5% likme tiks piemērota arī ienākumam no kapitāla, t.sk. kapitāla pieaugumam, profesionāla sportista ienākumam, ārvalsts nodokļu maksātāju ienākumam no mākslinieku, sportistu vai treneru profesionālās darbības un autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzība) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un atlīdzība par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, kā arī veicot nodokļa ieturējumu no izmaksām personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zemu nodokļu un beznodokļu valstīs;
- nodokļa papildu likmes 3% apmērā piemērošana, ja fiziskās personas kopējais ienākumu apjoms pārsniedz 200 000 EUR;
- diferencētais neapliekamais minimums tiek aizstāts ar fiksētu neapliekamo minimumu, kas tiks piemērots visiem darba ņēmējiem neatkarīgi no bruto ienākuma apmēra (neapliekamais minimums 2025. gadā – 510 EUR mēnesī, 2026. gadā – 550 EUR mēnesī, no 2027. gada – 570 EUR mēnesī);
- pensionāra neapliekamā minimuma palielināšana no 500 EUR mēnesī (6 000 EUR gadā) līdz 1 000 EUR mēnesī (12 000 EUR gadā).
- palielināts atvieglojumu apmērs, nosakot, ka no nodokļa atbrīvojamā summa bērna piedzimšanas pabalstam un bērnu pabalstam, ko darba devējs izmaksā darbiniekam, ir 500 EUR, savukārt darba devēja dāvanu apmērs – 100 EUR taksācijas gadā;

- izslēgts likuma 11.7 panta trešās daļas 3.punkts, kurā noteikti kritēriji lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) pārdevējam. Tādējādi ienākums no LIZ atsavināšanas tiek atbrīvots no aplikšanas ar nodokli, ja izpildās likumā noteiktie kritēriji attiecībā tikai pret pircēju, nodrošinot, ka LIZ tiek izmantota lauksaimnieciskā ražošanā;
- tiek pagarināts pārejas perioda īpašais nodokļa režīms autoratlīdzības saņēmējiem līdz 2027.gada 31.decembrim;
- no 2025. gada vienādots IIN atbrīvojuma apmērs par konkursos un sacensībās saņemtajām mantiskajām un naudas balvām (prēmijām) un nosakot tām vienotu atbrīvojuma apmēra limitu 1 500 EUR gadā;
- līdz 2029. gadam pagarināts termiņš, kurā ar nodokli apliekamajā neapliek saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts vai ES atbalsts lauksaimniecībai.

[Saeima pieņem grozījumus Valsts fondēto pensiju likumā](#)

Saeima 2024.gada 4.decembrī galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Valsts fondēto pensiju likumā. Grozījumi paredz no 2025. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim pensiju iemaksu likmes 1% pārnesi no pensiju 2.līmeņa uz valsts nefondēto pensiju shēmu (pensiju 1.līmeni). Grozījumi veikti, lai kompensētu paredzamo valsts budžeta ieņēmumu samazinājumu, kas saistīts ar darbaspēka nodokļu izmaiņām.

[Grozījumu projekts MK Noteikumiem Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#)

Nemot vērā Saeimas pieņemtus grozījumus Valsts fondēto pensiju likumā, MK ir iesniegts grozījumu projekts MK Noteikumiem Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem". Paredzēts iekļaut pagaidu regulējumu laika posmam no 2025. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim, nosakot, ka šajā periodā valsts pensijas kapitālu (pensijas 1.līmeni) veido iemaksas 15 % apmērā no iemaksu objekta un iemaksu likme pensiju 2.līmenī ir 5 % apmērā no iemaksu objekta. Grozījumus izskatīja 2024.gada 17.decembra MK sēdē.

[Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu"](#)

2025.gada 1.janvārī stājas spēkā grozījumi MK noteikumos Nr.656 “Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu”, nosakot, ka 2025.gadā minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 740 EUR.

Rakstu autore: Elza Gusāre

[Likumprojekts “Grozījumi likumā “Par nodokļiem un nodevām””](#)

Saeima izskatīja 1.lasījumā 9.01.2025.

1. VID administratīvos aktus paziņos e-adresē

Likumprojekta grozījumi paredz EDS lietotājam tiesības saņemt VID administratīvo aktu (arī nelabvēlīgu administratīvo aktu), citus lēmumus, dokumentus un informāciju nodokļu maksātāja e-adresē – EDS lietotāji, kuri vienlaikus ir arī e-adreses lietotāji, pēc noklusējuma saņems dokumentu un informāciju abos saziņas kanālos – EDS un e-adresē.

Risinājums netiks attiecināts uz citos procesos, piemēram, administratīvā pārkāpuma procesā sagatavoto dokumentu paziņošanu, jo tie tiks paziņoti konkrēto procesu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

2. VID publiskās datu bāzes publicēs Latvijas Atvērto datu portālā

Pašlaik VID publiskajās datu bāzēs ir pieejama informācija, balstoties uz konkrēti ievadītiem nodokļu maksātāja datiem, kas nav mašīnlasāmā formātā, bet balstīti uz izvēles principu. Savukārt likumprojektā minētās datu kopas par juridiskām personām ir plānots publicēt Latvijas Atvērto datu portālā mašīnlasāmā formātā, proti, pārskatāmi un lietotājam ērti iegūstamā veidā atkal izmantošanai.

Likumprojekts paredz t. sk. šādu VID publisko datu bāžu publiskošanu Latvijas Atvērto datu portālā:

- Sabiedriskā labuma organizāciju reģistru;
- Informāciju par nerezidentu (ārvalsts komersanta) pastāvīgajām pārstāvniecībām;

- pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistru (par juridiskām personām);
- informāciju par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā vai mazāks;
- informāciju par juridiskām personām, kurām apturēta saimnieciskā darbība.

3. Informāciju par komersantu samaksāto nodokļu apmēru publiskos reizi ceturksnī, t.sk. par PVN

Komercedarbības vides uzlabošanai un ēnu ekonomikas mazināšanai nepieciešams regulāri publicēt informāciju par nodokļu maksātāju (komersantu) samaksāto nodokļu apmēru. Izvērtējot arī citu valstu pieredzi, secināts, ka ir efektīvi publicēt informāciju par nodokļu maksātāju (komersantu) samaksāto nodokļu apmēru nevis reizi gadā, bet reizi ceturksnī.

Turklāt secināts, ka esošais samaksātās nodokļu kopsummas atšifrējums nesniedz objektīvu priekšstatu par nodokļu patieso ekonomisko aktivitāti, jo no tā tiek izslēgta informācija par atmaksāto PVN. Likumprojektā paredzēts, ka informācijas par samaksāto nodokļu kopsummu atšifrējumā tiks iekļauta informācija par valsts budžetā samaksāto un no valsts budžeta atmaksāto PVN summu.

4. VID būs tiesības izmantot maksājumu pakalpojumu sniedzēju datus par pārrobežu maksājumiem

Likumprojektā ir ietvertas tiesību normas par informācijas par pārrobežu maksājumiem izmantošanu VID. Paredzēts, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (**MPS**) būs jāsniedz dati par saviem klientiem – maksājumu saņēmējiem un par to pārrobežu darījumiem, ja klients ir saņēmis vairāk kā 25 pārrobežu maksājumus ceturksnī. Informācijas sniedzēji ir MPS, tajā skaitā kredītiestādes, elektroniskās naudas iestādes, pasta žiro norēķinu iestādes, maksājumu iestādes.

VID tiesības izmantot no MPS saņemtos datus, ļaus paplašināt zinātību par nodokļu maksātāju saimniecisko darbību tādās līdz šim grūti uzraugāmās nodokļu jomās kā pārrobežu darījumi un e-komercija. Iestrādājot no MPS saņemtos datus analīzes sistēmā, šie dati kopsakarā ar VID rīcībā esošo informāciju par nodokļu maksātāju un tā deklarāciju datiem ļaus noteikt personas (gan fiziskās, gan juridiskās), kuras veic saimniecisko darbību.

Grozījumi stāties spēkā vispārējā kārtībā, izņemot grozījumus likuma 18. panta pirmās daļas 8.1 punktā, kas stāties spēkā 2025. gada 1. jūlijā, jo informācijas publicēšanai, tehniskai izstrādei un ieviešanai nepieciešams apmēram trīs līdz četri mēneši pēc likuma stāšanās spēkā.